

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 79/16

Λουξεμβούργο, 19 Ιουλίου 2016

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις
C-203/15, Tele2 Sverige AB κατά Post-och telestyrelsen, και
C-698/15, Secretary of State for Home Department κατά Tom Watson κ.λπ.

**Κατά τον γενικό εισαγγελέα Saugmandsgaard Øe, μια γενική υποχρέωση
διατηρήσεως δεδομένων που επιβάλλεται από κράτος μέλος στους παρόχους
υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών δύναται να είναι συμβατή με το δίκαιο της
Ένωσης**

Πάντως, είναι επιτακτικό η υποχρέωση αυτή να πλαισιώνεται από αυστηρές εγγυήσεις

Στην απόφαση Digital Rights Ireland του 2014¹, το Δικαστήριο κήρυξε ανίσχυρη την οδηγία για τη διατήρηση δεδομένων² με το σκεπτικό, αφενός, ότι η γενική υποχρέωση διατηρήσεως ορισμένων δεδομένων, την οποία επέβαλλε η εν λόγω οδηγία, συνεπαγόταν σοβαρή επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα σεβασμού της ιδιωτικής ζωής και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, αφετέρου, ότι το καθεστώς που προέβλεπε η εν λόγω οδηγία δεν περιοριζόταν στο αυστηρώς αναγκαίο για την καταστολή των σοβαρών αδικημάτων.

Κατόπιν της αποφάσεως αυτής, στο Δικαστήριο έφθασαν δύο υποθέσεις που αφορούν τη γενική υποχρέωση που επιβάλλεται, εντός της Σουηδίας και εντός του Ηνωμένου Βασιλείου, στους παρόχους υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών να διατηρούν τα δεδομένα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Έτσι, το Δικαστήριο έχει την ευκαιρία να διευκρινίσει την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στην απόφαση Digital Rights Ireland σε *εθνικό πλαίσιο*.

Την επαύριο της εκδόσεως της αποφάσεως Digital Rights Ireland, η επιχείρηση τηλεπικοινωνιών Tele2 Sverige γνωστοποίησε στη σουηδική αρχή εποπτείας των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών την απόφασή της να παύσει να διατηρεί δεδομένα, καθώς και την πρόθεσή της να απαλείψει τα δεδομένα που διατηρούσε μέχρι τότε (υπόθεση C-203/15). Πράγματι, το σουηδικό δίκαιο υποχρεώνει τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών να διατηρούν ορισμένα προσωπικού χαρακτήρα δεδομένα των συνδρομητών τους.

Στην υπόθεση C-698/15, οι Tom Watson, Peter Brice και Geoffrey Lewis άσκησαν ένδικα βοηθήματα κατά του βρετανικού καθεστώτος διατηρήσεως δεδομένων, το οποίο παρέχει στον Υπουργό Εσωτερικών την εξουσία να υποχρεώνει τις επιχειρήσεις δημόσιων τηλεπικοινωνιών να διατηρούν όλα τα δεδομένα επικοινωνιών για ανώτατο χρονικό διάστημα δώδεκα μηνών, με εξαίρεση τη διατήρηση του περιεχομένου των εν λόγω επικοινωνιών.

Με τα προδικαστικά ερωτήματα που τέθηκαν από το Kammarrätten i Stockholm (διοικητικό εφετείο Στοκχόλμης, Σουηδία) και το Court of Appeal (England and Wales) (Civil Division) (εφετείο Αγγλίας και Ουαλλίας, πολιτικό τμήμα, Ηνωμένο Βασίλειο), το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί ως προς το αν εθνικά καθεστώτα που επιβάλλουν στους παρόχους μια γενική υποχρέωση διατηρήσεως δεδομένων είναι συμβατά με το δίκαιο της Ένωσης (και ειδικά με την οδηγία για την προστασία της

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Απριλίου 2014, Digital Rights Ireland κ.λπ. (C-293/12 και C-594/12, βλ. [AT αριθ. 54/14](#)).

² Οδηγία 2006/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθεσίμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/58/ΕΚ (ΕΕ L 105, σ. 54).

ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες³ και με ορισμένες διατάξεις του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ⁴).

Με τις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Henrik Saugmandsgaard Øe διευκρινίζει κατ' αρχάς τις κατηγορίες δεδομένων που αποτελούν το αντικείμενο των γενικών υποχρεώσεων διατηρήσεως οι οποίες επιβάλλονται εντός της Σουηδίας και εντός του Ηνωμένου Βασιλείου. Πρόκειται για δεδομένα που καθιστούν δυνατό να ταυτοποιηθούν και να εντοπιστούν η πηγή και ο προορισμός της πληροφορίας, τα δεδομένα ως προς την ημερομηνία, την ώρα και τη διάρκεια της επικοινωνίας καθώς και τα δεδομένα που επιτρέπουν να προσδιοριστεί το είδος της επικοινωνίας και το είδος του εξοπλισμού που χρησιμοποιήθηκε. Τόσο στη Σουηδία όσο και στο Ηνωμένο Βασίλειο, το περιεχόμενο των επικοινωνιών δεν αποτελεί αντικείμενο αυτής της υποχρεώσεως διατηρήσεως.

Ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι μια γενική υποχρέωση διατηρήσεως δεδομένων δύναται να είναι συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης. Πάντως, η άσκηση από τα κράτη μέλη της δυνατότητας επιβολής μιας τέτοιας υποχρεώσεως υπόκειται στην τήρηση αυστηρών απαιτήσεων. Στα εθνικά δικαστήρια απόκειται να εξακριβώσουν, υπό το πρίσμα όλων των κρίσιμων χαρακτηριστικών των εθνικών καθεστώτων, αν ικανοποιούνται οι απαιτήσεις αυτές.

Πρώτον, η γενική υποχρέωση διατηρήσεως δεδομένων και οι εγγυήσεις που τη συνοδεύουν πρέπει να θεσπίζονται με νομοθετικά ή κανονιστικά μέτρα που έχουν τα χαρακτηριστικά της προσβασιμότητας, της προβλεψιμότητας και της επαρκούς προστασίας έναντι των αυθαίρετων ενεργειών.

Δεύτερον, η υποχρέωση πρέπει να σέβεται το βασικό περιεχόμενο του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και του δικαιώματος προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που προβλέπονται από τον Χάρτη.

Τρίτον, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι το δίκαιο της Ένωσης επιτάσσει όπως κάθε επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα ανταποκρίνεται σε στόχο γενικού ενδιαφέροντος. Θεωρεί ότι **μόνον η καταστολή σοβαρών αδικημάτων συνιστά στόχο γενικού ενδιαφέροντος ικανό να δικαιολογήσει μια γενική υποχρέωση διατηρήσεως δεδομένων, σε αντίθεση με την καταστολή απλών αδικημάτων ή την ομαλή διεξαγωγή μη ποινικών διαδικασιών.**

Τέταρτον, **η γενική υποχρέωση διατηρήσεως δεδομένων πρέπει να είναι αυστηρώς αναγκαία για την καταστολή των σοβαρών αδικημάτων, πράγμα που συνεπάγεται ότι κανένα άλλο μέτρο, ή συνδυασμός μέτρων, δεν πρέπει να είναι εξίσου αποτελεσματικό και να θίγει σε μικρότερο βαθμό τα θεμελιώδη δικαιώματα. Επιπλέον, ο γενικός εισαγγελέας υπογραμμίζει ότι η υποχρέωση αυτή πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις που τίθενται με την απόφαση Digital Rights Ireland⁵ όσον αφορά την πρόσβαση στα δεδομένα, τη διάρκεια διατηρήσεως καθώς και την προστασία και την ασφάλεια των δεδομένων, προκειμένου να περιορίζεται στο αυστηρώς αναγκαίο η προσβολή των θεμελιωδών δικαιωμάτων.**

Τέλος, **η γενική υποχρέωση διατηρήσεως δεδομένων πρέπει να είναι αναλογική, σε μια δημοκρατική κοινωνία, με τον σκοπό καταστολής των σοβαρών αδικημάτων, πράγμα που συνεπάγεται ότι οι σοβαροί κίνδυνοι τους οποίους η υποχρέωση αυτή δημιουργεί σε μια δημοκρατική κοινωνία δεν πρέπει να είναι δυσανάλογοι με τα εντεύθεν πλεονεκτήματα για την καταστολή των σοβαρών αδικημάτων.**

---

³ Οδηγία 2002/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (ΕΕ L 201, σ. 37), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/136/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009 (ΕΕ L 337, σ. 11).

⁴ Άρθρα 7, 8 και 52, παράγραφος 1, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

⁵ Η υποχρέωση πρέπει να συνοδεύεται από όλες τις εγγυήσεις που το Δικαστήριο παραθέτει στις σκέψεις 60 έως 68 της αποφάσεως Digital Rights Ireland.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να θέσουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο απόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από την ανάπτυξη των προτάσεων διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106